



Holandesos i alts

“No m’ha estranyat gens que, ara que als països occidentals i cristians tothom és més alt, els més alts de tots siguen els holandesos. Vejam si això dóna alguna idea als nostres pensadors polítics, institucions, partits i això que en diuen ‘societat civil’. Perquè resulta que l’increment de pau, justícia i llibertat també fa créixer.”

No sé si els adolescents del nostre temps creixen en saviesa i en gràcia davant de déu i dels homes, però tothom pot constatar que creixen en altura. Creixen decididament, allargant les cames entre quatre dits i un pam, perquè la humanitat sembla que s’estira cap avall, no cap amunt, de manera que no s’allarga el pit o el coll sinó el fèmur i la tibia. Fet que potser explica moltes inadaptacions i desfasaments, com ara que la proporció del cervell respecte a la massa corporal és cada vegada més petita, i deu ser per això que tenen tant d’èxit les discoteques. També creixen més, desmesuradament més, els xicots que les xiquetes i els *boys* que les *girls*, i això sí que és un misteri de l’evolució: en aquests països, si més no, els pares i els avis eren una miqueta més alts que les mares i les àvies, però els néts són *molt més* alts que les nètes. Qui no s’ho crega, que es mire a si mateix/mateixa, que mire els seus progenitors, i després que observe, per exemple, la cafeteria d’una facultat. És sorprenent: per què ells creixen més que elles? Ho he preguntat alguna vegada a possibles experts i no han sabut donar-me’n cap explicació. El món dels centímetres humans no solament està mal repartit, sinó que és un misteri.

Com que els misteris estimulen el coneixement, fa alguns anys que s’ha inventat la disciplina de l’auxologia (*auxein*, en grec, vol dir créixer), que segons el setmanari *Time* comença a aclarir-nos el tema. Els auxòlegs, per començar, s’han plantejat les mateixes preguntes que jo m’havia fet durant molts anys: quina és la diferència entre els alts i els baixets, si sempre han estat els mateixos i per quina distància, i en definitiva per quina raó. I curiosament, comencen a donar les mateixes respostes que jo sempre havia imaginat que eren les bones. És a dir, que la genètica hi té alguna cosa a veure, però de manera irregular, i que en definitiva els pobres són més baixets que els rics. Dit d’una altra manera, que si hom vol mesurar el benestar d’un país, d’un grup social o d’una població, el millor indicador no és la renda per càpita, sinó els centímetres per cap. Saltava a la vista, perquè els obrers sempre han estat més curts que els amos (sobretot si eren

amos de tres generacions), els serfs més que els senyors i, en l’Europa del segle XX, els septentrionals i rossos més que els meridionals morenos. Ací ho vam descobrir quan començarem a acudir turistes en massa. Abans, ja s’havia vist que els soldats americans eren molt més alts que la població indígena dels ports mediterranis. La qüestió és que els auxòlegs han pres totes les mesures, i n’han fet de tot això una ciència numèrica, com ha de ser. Així sabem que el 1750 el nord-americà mitjà era 7 cm més alt que els anglesos. Sabem que a Stuttgart, a mitjan segle XVIII, els escolars pobres de catorze anys eren 14 cm més curts que els de casa rica (ara, quan “ja no hi classes”, els escolars són igual d’alts), i sabem que als mateixos anys els alumnes de les acadèmies militars angleses eren de 18 a 20 cm més alts que els grumets de la marina. Per això no m’ha estranyat que, ara que als països occidentals i cristians tothom és més alt, els més alts de tots siguen els holandesos.

En efecte, segons les últimes medicions universals, els joves holandesos fan de mitjana uns bons 183 centímetres, vol dir una miqueta més que Joan Fuster, que era un senyor de gran altura, i els mateixos que el meu fill, que no resulta massa alt entre els de la seua edat. Més encara, a continuació dels holandesos, només un centímetre per baix, vénen els noruecs, els danesos i els suecs. I darrere, ja tots els altres. No pensem, però, que és cosa de raça i de genètica, perquè fa dos-cents anys els holandesos estaven entre la gent més baixeta d’Europa. De manera que ara m’explique per què jo sempre havia volgut nàixer honadès: jo pensava que era només perquè és un país petit, com a mi m’agraden els països, molt civil i tolerant, reconciliat amb si mateix, no sotmès a cap altre, obert al món, i amb una identitat i una cultura que ha sabut preservar exemplarment. I ara resulta que tot això, amb la vida ordenada, bon menjar, i una bona distribució de la riquesa, també fa pujar en altura. És admirable. I no és debades que a Suècia, Dinamarca i Noruega també creixen més que els altres. Vejam si això dóna alguna idea als nostres pensadors polítics, institucions, partits i això que en diuen “societat civil”. Perquè resulta que l’increment de pau, justícia i llibertat també fa créixer.